

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se returnează.
INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Loener.
Meinrich Schalk. Rudolf Mease.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Marclif & Liebmann.
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarife și învoială.
RECLAME pe pagina a 8.a o
serie 10 or. senu 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 29)

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare
Târgul Inului Nr. 80, etajul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 or.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. senu 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 157.—Anul LXII.

Brașov, Duminică 18 (30) Iulie.

1899.

Să îngrijim de meseriași!

Ați săptemăna am sfătuit pe cetitorii noștri să îmbrățișeze negoțul, căci el poate să asigure omului einstit și iubitor de muncă un viitor mai fericit, decât multe alte cariere, cari prin strălucirea lor din afară pot să fiă mai ademenitoare, dăr prea adese-orî sunt în același timp și foarte înșelătoare, căci, după vorba Românului, „nu-i tot aur ce lucește“.

Astăzi vom vorbi ceva despre *măestrî*, căci această carieră e soră bună cu cea dintâi. Neguțatorul și meseriașul sunt omenii muncii, ăr munca e darul dumnezeesc, care omului îi câștigă mulțumire, fericire și cînste înaintea tuturor omenilor de bine.

Pe cât de rău stăm în privința comerțului, pe care până acum Românii nu l-au îmbrățișat aproape de loc, pe atât de îmbucurătoare sunt progresele, ce le facem în privința îmbrățișării meseriilor. După statistica oficială a comisariatului ministerial, al căreia cuprins l'am publicat în numărul de Duminică trecut, în anul școlar 1895—96 am avut în întregă Transilvania, Bănatul și Țera unghurească 2518 ucenici români înscriși la școlile de meserii, ăr în 1896—97 numărul lor s'a urcat la 2870, va să dică într'un singur an s'au sporit cu 352.

Noi însă putem afirma cu totă hotărîrea, că numărul adevărat al învățăcelilor români meseriași este mult mai mare, de cum îl arată statistica unghurească. Așa, de exemplu, în întreg comitatul Brașovului statistica unghurească n'a găsit, decât 245 învățăceli români meseriași, pe când numai în orașul Brașov se află peste 300 de învățăceli, cari stau sub ocrotirea vechei Asociațiunii de aici a meseriașilor români.

Destul, că în privința acesta ne aflăm pe cale bună. S'a deșteptat și poporul nostru și a început să recunoască, că măestria-i plug de aur pentru cei ce stau de ea și o manuează cu pricepere și tragere de inimă.

Dăr, ca toate lucrurile din lume,

asa și măestria, nu ajunge numai s'o îmbrățișăm, ci trebuie să o și pădim și stăpănim în așa chip, ca ea să fiă a noastră și să servescă spre onora și înflorirea națiunii noastre, ăr nu să servescă ca mijloc, prin care cei ce o îmbrățișează să fiă răpiți din sinul nostru și aruncați în ghiarele străinilor.

Tocmai acesta este, care ne îngrijese și ne face să scriem acesta. Dacă vom ține sēmă de frumosul spor, ce-l arată an de an numărul copiilor români aplicați la meserii, am fi în drept să ne așteptăm și la o înmulțire mai mare a numărului măestrilor români. Înțelegem adecă a măestrilor adevărat români, căci ne sângerează inima, când prin orașe streine trebuie să vedem măestri români, în ale căror case și familii se vorbește, de exemplu, unghuresce, orî în altă limbă străină, și ai căror copii nici nu știu limba tațului lor. Astfel de măestri români nu dorim să avem și nici datorința de a-i sprijini nu o avem, căci ei nu mai sunt ai noștri și nu mai trăsesc pentru noi, ci pentru înmulțirea și îmbogățirea unui neam strein de sângere și legea noastră.

Tocmai de aceea avem una dintre cele mai principale datorințe de Români și de creștini, ca asupra băeților așezați la meserii să fim cu deosebită preveghiere și îngrijire. Nu este de ajuns părinților, ca după ce și-au așezat fiul la cutare și cutare măestru dela oraș, să-i lase uitată în scirea Domnului, ci tocmai fiind-că i-au depărtat dela casă și de sub ochii părinților, acestia sunt datorî să fiă cu deosebită îngrijire asupra lor, ca nu cum-va mai târziu să-i pierdă. Părinții sunt datorî să cerceteze cât mai des pe copii în tot timpul cât stau la măestria și să caute a afla, cum se poartă, cum își ved de meșteșug, cum cercetază biserica română și orele de catechisați la preotul român. Să întrebe mereu și de unul și de altul dintre Românii buni din acel oraș, dăr mai ales de preotul catechisator, cum se poartă fiul lor și ce știe despre el.

Dacă părinții vor face astfel,

legătura dintre ei și fiul lor nu se va rici, acestia vor păstra iubire cătră părinții și, în iubirea lor, îi vor asculta și vor iubi împreună cu ei aceeași lege, aceeași limbă, aceleași obiceiuri și pe același Dumnezeu. Ba făcend astfel, fruntașii români de prin orașe încă se vor pune mai dinadins pe gînduri și se vor convinge, că dău nu mai e nici pentru ei timp de-a sta cu mâinile în sîn. Se vor apuca și, unde nu au o societate anumită pentru meseriașii români, își vor face, ăr unde au, o vor organiza și întocmi astfel, ca nici un elev meseriaș român să nu rămână necontrolat și nesupravegheat, cu atât mai puțin fără catechisațiune regulată.

Elevii trebuiesc crescuți în spiritul moralității și al iubirii de Dumnezeu. De aceea fruntașii români de pe la orașe sunt datorî pe răspunderea sufletului lor să se intereseze, ca elevii noștri dela meserii din acel oraș necondiționat să aibă catechisator bun și conștient, care pe băieții să-i crească în spiritul credinței și legei strămoșesci și dela biserică pe cât se potă să nu lipsescă în nici una din sərbătorile mari.

Ce generoși erau bătrânii noștri, ce mari la suflet și caldi la inimă erau odată bărbaii distinși ai Românilor. Întrebați pe măestri noștri mai bătrâni de ați și vă vor spune, cu câtă dragoste, cu câtă iubire și îngrijire părintescă erau ei în tine-rețe povățuiri, îngrijiri și primiri în casele celor mai distinse familii române de pe la orașe, unde li-s'a inspirat în inimă credință și entuziasm național, de care sunt încăldțiți până ați.

Domne, unde și câți mai sunt dintre acestia astăzi, — chiar astăzi, când mai mare lipsă am avé de asemenea ângeri păzitori ai Românismului!

Despre avere se dică, că e mai ușor a-o câștiga, decât a-o păstra. Dăr meseria română, pentru a căreia agonisire atât de mult au jertfit și ostentii bărbaii generoși ai noștri, ore nu este o avere pentru națiunea română?

Dacă am agonisit acesta avere prețioasă, pe care Dumnezeu ne va

ajuta s'o înmulțim an de an, trebuie mai pe sus de toate să ne îngrijim a-o și păstra, ăr acesta datorință și răspundere grea pentru neimplinirea ei cade în locul prim lasupra protopopilor și a preoților de pe la orașe, precum și asupra tuturor acelora, cari au cap să înțelgă, dăr n'au inimă să facă.

Revista politică.

Săptemăna acesta a fost sëracă în întâmplări politice interioare mai de însemnătate. Dieta fiind în vacanță, sgomotul ce-l făceau în ea „părinții“ patriei, e înlocuit cu sfărâiala ce-o fac gazetele unghuresci scriind acum despre un lucru, acum despre altul, în toate însă manifestându-se preocupările lor de rassă, ura față de cei de alt neam și dușmănia în potri va celor ce nu vor să-și plece capul dinaintea poruncilor șovinismului cutropitor,

Mult îi supără pe șoviniști mișcarea Slovacilor. Este știut, că Slovacia au ținut câte-va adunări populare foarte bine cercetate. În rezoluțiunile luate unanim, Slovacii pretind estinderea dreptului electoral, revivuirea legilor politice-bisericesci, aplicarea legii de naționalitate ș. a. Adunările aceste au deșteptat în șoviniștii dela gazetele unghuresci bănuiala, că Slovacia vor să se organizeze ca partidă națională, și să între în dietă cu program național slovac ăr acesta nu este pe placul stăpânitorilor.

După Slovaci vin la rënd Rutenii. Ministrul unghuresc de agricultură face tocmai acum nisce călătorii printre Ruteni, ca să-și ia informațiuni la fața locului despre rezultatele măsurilor luate pentru ajutorarea Rutenilor. Politica guvernelor unghuresci din urmă față cu Rutenii a fost și este, ca prin mică fărîmătură să-i câștige pentru rassa maghiară, adecă să-i *maghiarizeze*. Multe laude au încercat gazetele șoviniște maghiare pe capul Rutenilor pe cuvânt că sunt „patrioți buni“, Pornind din punctul acesta, ele cer

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Ciobotele fermecate.

(De Rudolf Baumbach.)

Pe cărarea cu năsip din pădure merge un sodal obosit. Spre a scurta o lécă din cale, la sfatul unui țeran lăsase drumul țerii, acum rătăcise ca de două césuri printre cei brađi și pădurea nu se mai stîrșese.

„Drumul bătut nu-i cu ocol“ murmură el supărat, dăr vechiul proverbu' veni prea târziu în minte.

Trupinele brađilor se coloraseră auriu de rađele soarelui, ce se apropia de apunere și prin cetinele brađilor fluera vânt rece. Năsipul cărării deveni tot mai adenc și genunchii călătorului tot mai ostentii.

Aci-i ești înainte un omuleț dintre arbori, care avea un sac de-a umăr. Sodalul își ridică de pe cap palăria cea învelită în pânză cerată, și dică:

— „Nu fie cu supărare, mult mai e pân'la cetate?“

— „Spre cetate ai plecat?“ întrebă omulețul. „Aci ești pe drumul lemnelor, fêrtate. Cetatea-i într'acolo“. Și dicend aceste, arată cu degetul spre drépta. „După-ce ai urcat brădetul, ajungi la un părau, pe acela trebuie să-l treci, apoi mergi pe cărarea muschită până ajungi la drumul țerii, și de acolo mai ai trei ceasuri bune până la cetate“.

— „Mulțămesc d-tale“ dică obositul făcău și suspină adenc. Apoi plecă mai departe. Micuțul însă îl opri dicendu-i:

— „Cum te chiamă și ce profesiune ai? Véd bine, că ești copilul Duminicii, că altcum nu mă agrăiar“.

— „Mă chiamă Crispin, și sunt calfă de ciobotar“, răspuse făcăul.

— „Tu ești ciobotar?“ întrebă omulețul vesel „Tare potrivit lucru! Hai cu mine, ții-o da conac și de lucru. Vrei?“

— „Bucuros“, răspuse calfa și purceseră amândoi prin pădure. După scurtă umblare ajunseră la un luminiș, unde era o casuță. Din cămin eșia fum gros.

— „Suntem acasă“, dică omulețul. „Apropie-te, prietine Crispin, și nu te teme, chiar de veđi ceva deosebit“.

Ușa se deschise, la o masă ședeau șese pitici cu barbele cărunte pe lângă un blid ce aburea; al șeptelea scaun era gol. Piticii se ridicară și salutară pe cei sosiți.

— „Acestia-s frații mei“, dică făcăului călăuzul. „Noi topim metațele în munți, noi fierbem sarea și lustruim pietrele cele scumpe. Dăr prin âmblările noastre în munți și prin speluncă, ni se strică tare încălțămintele și de mult ne lipsia un ciobotar iscusit. Rămăi cu noi câte-va zile și ne tâlpălesce încălțămintele. Nu-ți va păré rău. Acum însă vino și mănâncă cu noi“.

Obositul și flămândul sodal nu

așteptă să-l cheme de două ori. Își aruncă straița într'un unghiș trase un scaunecî lângă masă și se aședă lângă cei șapte pitici. Carne și mămăligă era de ajuns. Apoi dădură ocol unui urciur borhănos, din care nu eșia bere subțerică, ci un vin de care nu mai gustase ciobotarul cel âmblat nici odată.

Fu o sëră plăcută. Străinul trebuî să le povestescă, și apoi povestiră piticii despre fata cea de împêrat, albă ca neua, roșie ca sângele și neagră ca abanosul, care mai de mult a locuit la ei. Ciobotarul cam scia povestea, că i-o spusese de multe ori bunică-sa, dăr ca să nu supere pe pitici, o ascultă cu atențiune până în capet. Apoi îi dădură un pat, și adormi înainte de ași fi putut revoca în memorie totă aventura.

Când se deșteptă Crispin în dimineța următoare, află în chilița lui o grămadă de încălțăminte stricate. Piele, reșină, sîrmă, erau de a

să se facă totul pentru Ruteni, ca să-i câştige ca bagaj pentru înmulțirea nemului unguresc. Drept aceea laudă pașii ministrului unguresc de agricultură, care acum se scoboră în „popor“, ca pe popor să-l câştige pentru maghiarism. Așadar nu s'orțea poporului țeran și interesează pe Maghiari, ci maghiarisarea și erășii maghiarisarea. „Poporul“ e considerat numai ca bun material de maghiarisare, și un astfel de material sunt în ochii soviniștilor Rutenii cei amăriti și slăbănogi, ai căror conducători bucuroși dau pe gărlă interesele naționale pentru un blid de fiertură ungurescă.

Ungurii își mai îndreptă privilegiile și la conferența interparlamentară, ce se va deschide Marți în capitala Norvegiei, Cristiania. Alergă cu grămada într'acolo, căci li-se năzărește, rogu-te, o primejdie — chiar din partea Românilor. Au dat de veste, că bărați însemnați din România s'au dus la Cristiania, unde vor pune pe tapet *causa Românilor asuprași*. Drept aceea au plecat și Ungurii cu grămada, ca să sucescă gâtul „daco-românismului“ și să sdrobescă pe „agitatori“. Nu se scie, ce va mai eși și de aci, destul că foile unguresci își dau de pe acum vânt și profesesc o „victoriă“ a Maghiarilor asupra „neastempăraților“ Valahi. Vom vedea.

Pe cât de liniștite sunt la părere spiritele dincă de Laita, pe atât de turburate și agitate sunt în Austria. De când s'a publicat, pe țemeiu 5-lui 14, patenta împărătescă privitoare la încasarea dărilor urcate de consum, cum este prevădută în legile pactului cu Ungaria, Germanii austriaci au pornit o mișcare cu caracter foarte amenințător. Tote partidele germane opoziționale au publicat manifeste, protestând în contra guvernului, care — dic ele — prin introducerea legilor despre pact cu ajutorul 5-lui 14, calcă constituțiunea. Protestează orașele prin reprezentanții lor și se țin adunări sgomotoase. Până acum s'au ținut numeroase adunări și mai multe orașe au luat hotărîrea să nu încasseze dările amintite, cari nu sunt votate de parlament, adecă n'au aprobarea acestuia. În urma mișcării acesteia pozițiunea ministrului Thun este foarte amenințată. El nici gândi nu se mai potoe, că li va succede se facă parlamentul, care se va întruni la toamnă, capabil de lucrare. Partidele germane sunt decise a face erășii obstrucțiune, de astă-dată și mai vehementă, în contra pactului.

Din pricina celor ce se întemplantă în Austria, Ungurii sunt puși și ei pe grijă, și nu fără cuvânt. Se tem, că totă truda și ostenețele lor, toate succesele, cari le-au dobândit în afacerea pactului, vor fi nimicite și spulberate, ca și când n'ar fi fost niciodată. Dér se mai tem, că din lupta acesta va eși ceva și mai rău: sguduirea dualismului, pe umerii căruia trei-deci de ani ei au stăpânit neturburați și și-au făcut mendrele după bunul lor plac.

Din străinătate remarcăm, că conferența de pace din Haga se închide azi. Ea fu deschisă la 18 Maiu, a lucrat dér mai bine de două luni de zile. Vorba e însă, că ce a lucrat și care este rezultatul? Dcă ar fi să ne dăm sémă despre această întrebare, cel mai potrivit răspuns ar fi: *vorbă multă — sărăcie*. Nimic, aproape nimic nu s'a hotărît la Haga. Tôtă lucrarea se reduce numai la o dorință comună, care însă nu obligă guvernele. Hotărârile din Haga se vor comunica guvernelor, ér acestea le vor primi, decât vor voi. Se vor pune anumit guvernelor spre aprobare mai multe convențiuni: despre aplanarea conflictelor internaționale pe cale pacinică, despre schimbarea unor măsuri și obiceiuri cu privire la purtarea războaielor pe uscat și mare; apoi se vor declara cu privire la aruncarea de materii explosive din baloane, cu privire la abuze și la glonțele, cari conțin gaze, precum și la plumbii, cari se sparg în corpul omenesc. În ce privește dorințele, conferența a decis să se ia la protocol, că *dorește*: restringerea sarcinilor militare; o nouă conferență să se ocupe cu drepturile și datorițele statelor neutre și, în fine, dic, că proiectele referitoare la războaielor pe mare să fiă supuse din nou spre dezbateră. — Ce s'a făcut dér la Haga? Răspundă-și fiă-care. Suntem tot unde am fost înainte de deschiderea conferenței, — însă c'o desamăgire mai mult.

La alegerea din Sebeș. Diarul sâsesc „Sieb. D. Tageblatt“ adusesse scirea, că comitetul electoral al Românilor din cercul Sebeșului-sâsesc, ar fi trimis o delegațiune de trei, care să pacteze cu candidatul guvernului Veszi. Fôia sâsescă înregistrând acesta scire tendințoasă, a însoțit-o de un comentariu, în care dicea între altele:

„La tot cazul, alegătorii români ar fi trebuit să observe cea mai strictă pasivitate; ei ar fi trebuit să arate guvernului, că în această epocă de decadentă morală —

când alegătorii dietalii sași din Sebeș lasă să li-se impună din partea guvernului, ca reprezentat în dietă, pe cel mai declarat dușman al lor, — că mai există în Ungaria caractere politice și că acestea se pot afla între ei, și între ai lor“.

În urma acestei comitetului electoral al Românilor din Sebeș, publică în ultimul număr al diarului sâsesc o categorică des-minșire și declară tot-deodată, că în adunarea conchemată decât, s'ar fi putut ținé, s'ar fi declarat hotărît pentru pasivitate, în-deferent, decât Sașii își vor alege de deputat un Jidov, un Ungur, séu un Sas.

Rusia și Polonia. Din Varșovia, capitala Poloniei rusesci, sosese o scire de mare însemnătate. Guvernul din Petersburg a dat poruncă, ca cu începerea anului școlar viitor, limba de propunere în toate clasele gimnasiale inferioare și superioare de pe teritoriul Poloniei, să fiă limba polonă. Mare este acum bucuria Polonilor de sub stăpânirea rusescă. Până acum limba de propunere în școlile polonese era cea rusescă, chiar și limba maternă a Polonilor li-se propunea rusesce. — Când își vor veni la minți și Ungurii cu privire la maghiarisarea naționalităților? Étă, puternica Rusia e convinsă, că rusificarea e o barbarie. De ce să fiă Ungurii mai năzdrăvani, decât Rușii, puternicul popor?

Muncă și păstrare.

I.

Din marginea Câmpiei, 23 Iulie 1899.

On. D-le Redactor! Cu permisiunea D-tale voiesc să scriu ceva despre o temă național-economică, care atât pe fruntașii, cât și pe poporul nostru îi privește foarte de-aprope.

Avem lipsă de învățătură, de o lucrare continuă, intensivă, de păstrarea celor agonisite și de asigurarea lor. Dcă îmbrățișăm cu tot-adinsul aksiomele acestea, atunci ne vom pute ridica de pe trepta inferioară, în care ne aflăm, și vom pute ajunge la bunăstare, bună afare și viață, și când vom pute și păstra cele agonisite, atunci viitorul neamului nostru este asigurat.

Învățătura este chiămarea cea mai însemnată a omului. Proverbul român dice: „Cine n'are carte, n'are parte“. Mulțămite lui Dumnezeu, am ajuns acolo, încât astăzi și cel de pe urmă plugar cunoște însemnătatea învățăturii și, decât întreabăm, că în ce constă învățătura, — ca răspuns aflăm, că omul încă în pruncie începe a se cultiva în școlă. Cu capul adecă începe a-și aduna cunoștințele de lipsă teoretice, și a-le prelucra cu spiritul, a-și însuși dexterități corporale, fiă acelea generale, séu numai pentru o chiămare

specială, d. e. măiestria, comerciul ș. a., și a-se perfecționa într'ansa. În înțelesul acesta avem să învățăm și să ne pregătim la viață.

Avem lipsă de multă știință și de putere trupescă, decât vrem, ca să ne eluptăm existența. Omenimea progresază din an în an în dezvoltarea sa spirituală. După natura lucrului, omul cult și deștept are să prețuească mai mult, ca altul cu mai puțină cultură și mai puțin studiat. Acest adevăr nu se potoe răsturna nici prin legi, nici prin sisteme politice, pentru asta trebuie să ne silim a instrui copiii noștri de ambele sexe în diferite ramuri ale științei, artei, meseriei și comerciului, căci numai prin asta putem sustine cu succes concurența cu neamurile conlocuitoare.

Cine la tinerețe s'a datat a fi diligent, va fi și va rămâne diligent și în viața practică, și va fi un muncitor valoros. Dezvoltarea spirituală pune pe om în plăcută pozițiune, ca să cunoască condițiunile de viață și de existență ale societății omenesci, ca să cunoască legătura diferitelor stabilimente sociale, și a înțelege, că înaintarea unui om nu depinde dela o simplă întâmplare, ci în general numai și numai dela voința proprie și dela puterea omului: „Voiesc și voi pute“, dice proverbul. În cazul acesta rolul principal îl are munca neobosită, ajutată de inteligența și de știința câștigată. „În sudorea feței tale îți vei câștiga pâinea ta!“ Asta se potoe aplica peste tot la tinerii noștri, cari n'au capitale de ajuns spre a pute trăi din venitele lor, ci numai prin lucru în-cordat își pot câștiga cele de lipsă și a-și pune ceva de-o parte. Așădă numai o cale duce la o stare bună și fericită economică și garantează rezultate sigure, și calea aceasta este cea a muncii intensive, avem dér să lucrăm și erășii lucrăm.

Ca să ajungem la o stare materială bună se recere însă, afară de știință și lucrare, încă o condițiune însemnată. Despre „calea spre bogăție“, „arta de a deveni bogat“, „arta de a câștiga avere“, s'au scris multe disertațiuni, ba și cărți voluminoase. Filosofi, economi, comercianți, finanțieri, industriași, și alți și alți bărați de diferite condițiuni au scris despre tema acesta, și totți se unesc în părerea, cumcă deși omul lucră necontentit, câștigă, agonisese și pe lângă toate acestea la finea vieții sale potoe deveni lipsit, decât în decursul vieții n'a învățat și nu s'a datat la aceea, ca să potoe cruța și păstra cele agonisite.

îndemână și pe o măsută un dejun bogat. Piticii însă erau duși.

El se puse la lucru și cârpi și bontări până séra. Atunci se întorseră cei șapte pitici și se puseră la cină. Așa petrecu o săptămână în-tregă.

În séra ultimă privi calfa cea harnică cu fală la șiral cel lung de papuci negri scilpicioși, și spre a mai face ceva, cusù el peste nopte, până dormiră piticii, fie-căruia la pantalon câte un petecut de piele în forma inimii, ca să-i scutească de pietrele ascuțite, preste care le era umblarea.

Cu bucurie priviră piticii în dimineața următoare la redul iubirei, apoi își adunară capetele la olaltă și șișoptiră ceva. Crispin ciobotarul își luă traista în spate, și și luă rămas bun dela căseu. Aceia-i dădură mâna mulțămii, dér acela, care aduse aci, își luă un sac în spate și-i petrecu. „Vreu să te scot la drumul cel drept“, dise el.

Când eșiră din casă, era lumea

învălită într'o negură désă. Un scopot merseră tăcuți lângă olaltă, de-odată stă piticul locului, își desfăcù legătura, ce o avea în spate, și scose din ea o părechie de ciobote vechi.

— „Acest-ți sunt plata“, dise el câtră ciobotar. „Nu disprețui darul“, adause el mai departe, când observă, cum își mușcă flacăul buzele. „Ciobotele sunt moștenite dela strămoșul nostru, a vestitului piticot, despre care de bună sémă ai audit“.

— „Ciobotele micului piticot?“ strigă ciobotarul voios, „ciobotele cele fermecate, cu care faci câte șapte mile într'un pas?“

— „Așa!“ dise piticul. „La-le și le întrebunțeză spre norocul tēu. Fi sănătos“.

Piticul dispăruse, negura se împrăștiase de-odată și Crispin sta în drumul țerei cel luminat de sôre și ocolit de plopi. În mână ținea ciobotele cele fermecate.

„Acum să trăesc eu!“ strigă el voios, punându-se pe o grămadă de

pietră spre a-și încălța numai decât ciobotele cele miraculoase. „Acum mai întăiu de tote merg în țera aurului“, își dise el, „și-mi umplu tote buzunarele cu pulvere de aur, apoi voi vedea eu ce-a mai fi“.

Se descăltase deja de ciobotele sale cele de călător, când de odată-i cădură mâinile și privi gânditor în jos. „Dcă mi-ar spune cineva în care parte-i țera aurului“. Își întinse grumadi și și-i întorșe în depta și în stânga, dér nu zări nicăiri vr'un călăuz, care să-i arete în cotro e țera aurului. Crispin se scărpină după urechiă și prinse a filosofia: „Așa pe nimerite să fugi în lume, ar fi o prostie. În fine în loc să ajungi în țera aurului, așa put nimeri la măcătorii de ómeni. Și apoi n'am nici bani de drum. Nu face prostia aceea Crispin. Mai bine va fi să ved după lucru în cetatea cea mare de aproape și să mă gat cum să cade de o cale așa lungă“.

Acăsta era o idee cum se cade. El își pachetă ciobotele fermecate

în traistă, apucă bâta cea noduroasă și plecă mai departe voios.

Era o dimineță senină. Pe fa-națele, printre care ducea drumul, erau cosași și fete la făcut de fân cu năfrămile lor cele roșii pe cap.

„Acuși m'oiu trage eu de aici prin țerile cele calde“, dise ciobotarul, „printre plantații. unde arapii cei negrii taie trestia de zahar și scutură bobe de cafea. Da, voi plopi bătrâni, nu mult mă mai vedeți umblând printre voi. Preste câte-va săptămâni m'oiu preumbla printre palmi, mi-oiu dobori cu bâta nuci de cocus, unde printre crengi în loc de vrăbi și paseri stau papagai și cacas și moime, și pisici de mare mi-or arunca săruturi de mână. De-mi vine în cale vr'un leu, ori vr'un tigru cu gând să mă mănânce, una, două, trei, sunt dincolo de deal și-mi rid de fieră. Nu, nici un om din lume n'a nimerit, ca mine de bine“.

Cătră amedii ajunse ciobotarul în cetate fericit, și și căpeta numai decât de lucru. Din plata cea din-

Arta de a câștiga este într'adevăr mare, mai mare este însă arta de a sclădi păstra cele agonizate, și arta aceasta este foarte simplă! Ea constă numai întru aceea, ca să cheltuiți puțin, decât este venitul nostru... În primul rând sunt obligați părinții, ca să dedea pe pruncii lor la crutare în vestimente, încălziminte, mâncări superflue ș. a., și a merge în astă privință tot-deuna cu exemplul bun, nișuind înșiși, ca să pună din an în an din cele păstrate ceva la o parte.

Cine a putut prin instruire, lucru și păstrare să se ferescă nu numai de datorii, dără să economisească și ceva avere, — omul acesta se poate privi, în asemănare cu alții, de un capitalist mic, pentr-că n'are datorii, și se bucură numai de avere activă. După economistul cel mare Franklin, între toate lucrurile averea noastră cea mai mare este timpul, care ne stă la dispozițiune; când dicem asta, trebuie să recunoștem, că abusarea cu timpul este cel mai mare abuz din lume, pentr-că timpul pierdut nu se mai poate afla. Așadară cu păstrarea și crutarea trebuie să începem de timpuriu, precum am dă mai sus, din copilăria, și cine e în stare a face aceasta, va sclădi și din micuțul său câștig, său din averea sa eredită dela părinți, a face economiă. Și așa devine omul crutător un capitalist mic și pe urmă un om bogat, cu stare respectabilă. Fără capital și avere nici individul singuratic, nici familia, nici poporul întreg și o națiune nu se poate bucura de bună stare, de cultură și progres.

Este de observat, că sub capital și avere nu înțelegem peste tot numai banii numerați, ci din contră ori-ce profit câștigat prin spiritul omului, prin diligență și lucrare, — toate produsele, ca rezultat al muncii intensive, precum și fiă-care lucru, care ne stă la dispozițiune în ocupațiunile noastre diferite, și contribuie la înmulțirea rezultatelor dobândite în urma activității noastre roditoare.

Capitalul și averea noastră se compune deci: din vestimentele, mobilele, casele, moșile și instrumentele noastre diferite, — dela ac și dela până începând, — mașinile variate, produsele crude, marfa gata, cărțile bune instructive și folositoare, obiecte de artă, institutele de învățământ, internatele, bisericile, fundațiunile pie și de stipendii ș. a. Atât individul singuratic, cât și un popor, cu cât va posedea mai multe din aceste lucruri bune, cu atât mai

multă putere și bogăția are, — putere de a produce și putere de proprie apărare. Omul singuratic însuși este un capital, pentr-că la creșterea și instruirea lui s'a spusat o mare avere, spre a pute face din el un membru valoros al societății omenesci, ca să potă lucra cu spor, spre a pute produce avere și capitale nouă în viața sa, în favorul său propriu, cât și al neamului nostru.

(Va urma).

SCIRILE ȚILEI.

— 17 (29) Iulie

Adunare electorală românească oprită. În vederea alegerii de deputat în *Sebeșul-săsesc*, care se va face luni în 31 Iulie n., Românii din cercul Sebeșului au voit să țină o adunare electorală pentru a-se sfătuși asupra atitudinii, ce trebuie s'o observe. Primarul din Sebeș însă a oprit adunarea, pe motiv, că adunare numai de alegători români nu e permisă. În urma opririi, fruntașii români din Sebeșul-săsesc au apelat la ministrul unguresc de interne. În Sebeș, cum se știe, a candidat un jidan maghiarizat cu numele *Veszi* (Weisz) redactor la „Bud. Napló”. El a fost recomandat ceroului de însuși ministrul-președinte Szell, care se vede, că așa înțelege el „*legea, dreptul și dreptatea*”, cu care se laudă atât de mult, pe când tocmai oprirea adunării românesce dovedește, că *nedreptatea și volnicia* domnesc. În fața acestui fapt volnic alegătorii români din cercul Sebeșului au cu o cauză mai mult, de a nu lua nici unul parte la alegere și de-a observa strict și în solidaritate prescripțiile conferențelor noastre naționale față cu alegerile dietale.

Director la gimnaziul din Năsăud a fost ales cu unanimitate de voturi d-l *Virgil Șotropa*. Alegerea d-lui Șotropa a produs bucuria generală nu numai la frații noștri năsăudenți, ci și la toți românii, d-l V. Șotropa fiind la culmea chemării sale ca profesor, având o nobilă ambițiune pentr- cauza învățământului dela școlile române din Năsăud și întrunind toate bunele însușiri, care îl fac vrednic de postul, la care a fost ales. Felicităm înocodată pe frații năsăudenți pentru nimerita alegere, și d-lui Șotropa îi dorim tăria și spor, ca împreună cu colegii săi, să potă ridica gimnaziul român din Năsăud la gradul de înflorire, ce-l aveau în vedere generoșii întemeietorii ai acestor școle.

Pentru răspândirea numerilor de Dumineca ai „Gazetei Transilvaniei”. D-l *Alexandru L. Lazuriamu*, inginer în Bucuresci, și d-l *Iosif Sângeorzanu*, inginer în Sinaia, ambii de origine ardeleni, au binevoit a pune la dispozițiunea administrațiunei dăruului nostru *fiă-care câte 20 lei*, cu scop de a-se trimite gratuit numerii de

Dumineca ai „Gazetei Transilvaniei” la câte cinci preoți, ori învățători de prin comunele, unde vom afla mai necesar. — În numele celor ce vor fi împărtașiți din aceste ajutoare și pe cari îi vom publica la proxima ocaziune, exprimăm generoșilor domni de mai sus cea mai sinceră mulțumită.

Pentru masa studenților români din Brașov a mai făcut un frumos dar d-l *A. Oneanu*, inginer în Bucuresci. D-sa s'a oferit a dărui *câte 20 lei în fiă-care an până va fi în viață*. Prima rată, de 20 lei, a și trimis-o deja. D-l A. Oneanu este fiu al districtului Năsăud, ați inginer în administrația domeniului Coronei.

Adunări culturale. Despărțământul *D. St. Martin* al Asociațiunei își va ține adunarea la 1 August st. n. în Basna. — Despărțământul *Năsăud* își va ține adunarea în 6 August st. n. în Năsăud. — Despărțământul *Turda* al Asociațiunei își va ține adunarea în 6 August st. n. în Turda. — Despărțământul *Oravița* își va ține adunarea în 6 August n. la Cacova. — Despărțământul *Cohalm* își va ține adunarea în Cohalm la 1 August st. n. — Despărțământul *Reghinul-săsesc* își va ține adunarea în 10 August n. la Reghin, cu care ocaziune se vor împărți și două premii de câte 15 fl. acelora dintre învățători, cari s'au distins prin coruri de cântări, său prin pomărit, grădinarit și legumărit. — Pentr- constituirea unui nou despărțământ al Asociațiunei, care se va numi *Despărțământul Panciovei*, e convocată din partea d-lui paroch *Damian Popescu* din Ofcea o adunare la Panciova pe ziua de 8 August st. n. — La toate aceste adunări e de dorit să se prezente cât mai mulți Români, plugari și inteligenți, bărbați și femei.

Instalarea episcopului I. Goldiș se va face Marți, în 1 August, la Arad. Ca comisar din partea Metropolei va asista la actul de instalare P. S. Sa episcopul *N. Popea* din Caransebeș. Aradanii aranjază mari festivități din acest prilej.

O isbândă a Românilor. În comuna *Hurez* (Nântu), comitatul Sătmar, până acum antistia comunală era compusă într-o treagă numai din Maghiari. Dilele trecute fiind alegeri, Români au trântit pe toți Maghiarii. Acum întregă antistia e alcătuită numai din Români. Lucrarea terminată cu rezultat așa de strălucit, a fost organizată și condusă de preotul local.

Din protopopiatul Lipovei primim un raport despre decursul examenelor din acel tract. În 12 Iunie s'a ținut examenul în Chelmac și Belotint, în 13 în Lalasiu și Zăbalț, în 14 Iunie în Dorgoș și Usușu, și încheierea s'a făcut în 21 Iunie cu examenul din Șiștoroveț, care s'a ținut în prezența corpului învățătoresc din acel cerc inspectorial, făcându-se și critica îndatinată.

Esamenele peste tot au dat rezultate îmbucurătoare. Pretutindenea saie frumoșe decore, fiind de față membrii comitetelor comunale, precum și alți oșpeți. Școlarilor li-s'au distribuit premii în cărți, dăruite de institutul de bani „Lipovana”. D-l protopop *Voicu Hamsea* s'a declarat foarte satisfăcut cu rezultatul examenelor și cu zelul d-lor învățători.

Osămintele lui Dumitru Stăncescu, regretatul publicist român, răposat la Axenfelds în Elveția, vor sosi în Bucuresci Duminecă. Un mare număr de amici, poez și diariști vor face siorului un pios omagiu la gara de Nord.

Grindina mare pe Câmpia. Ni-se scrie, că în ziua de 25 Iulie st. n. o grindină mare s'a descărocat asupra hotarelor mai multor comune din Câmpia. Grindina era de mărimea oușlor de găină și împreună cu ea nu cădea nici un picur de plôia, nici vânt nu era. Recolta, care era frumoșă și promițătoare, în 10-15 minute a fost nimicită. Intre altele au fost distruse hotarele comunelor Șamșud, Culpui, Săbedin, Mineș și Ceuaș, dintre cari unele sunt unguresci.

Un comlesant cassar de gară, scrie „Kronst. Ztung”, se află între mulți alții și în Rîșnov. Despre acesta s'au putut convinge toți pasagerii, cari voiau să se urce trenul din Rîșnov spre Brașov. Intre călătorii se afla și un șergent (strajameșter) de husari. Ca soldat, el avea să plătescă pentru clasa III opt cruceri; neavând mărunt, îi pune casarului înainte o piesă de 20 finici, din care avea să primescă 2 cruceri înapoi. Cassarul însă îi declară cu îngâmfare, că n'are bani mărunt, și că de-almintrelea nu e nici obligat, să-i de-a înapoi. „Bine”, țise soldatul, „atunci dă-mi numai biletul, și cei 2 cr. ține-i pentru d-ta”. Cassarul furios sare cu gura la el și-i țise: „Să-i dai moș-tău 2 cr., dăr nu mie”. — Într'aceea plătesce alt călător 15 cr. mărunt pentru bilet. Șergentul îl făcu atent pe cassar, că acum are destui bani mărunt. Cassarul i se răsti atunci declarându-i, că el peste tot nu voește să-i dea soldatului bilet. Șergentul, de vreme-ce cassarul n'a voit să-i dea nici cartea de reclamațiune, n'a avut încătrău și s'a urcat în tren fără bilet. Sperăm, că șergentul nu va întârzi să facă pași de lipsă la locurile competente contra acestui funcționar al statului, atât de „prevenitor” față de public.

Logodnă. D-l *Ioan Bratu*, cancelist în loc, se va logodi astă-sără cu d-ra *Maria Tampa* din Brașovul vechiu. — Dorim fericire tinerei părechii.

La congresul de medicină veterinară, care se va ține în toamna acesta la Baden-Baden, vor lua parte 15 medici veterinari din România. E vorba, că la acest

tăiu își cumpără o chartă (mapă), pe care erau însemnate toate țările din lume, și o carte vechiă, care spunea despre deosebite călătorii pe mare și pe uscat. Până când în serbătorii ceialalți sodali își petreceau și benchetuiau, Crispin sta în odăita lui și studia, ca un magistru.

Măestrului însă-i plăcu foarte diligența și purtarea sodalului, și într'o Duminecă după amăzi îl pofti la preumblare. Acesta era o mare onoare. Toți trei eșiră pe porță afară; a treia persoană era tinăra Ana, frumoșă fică a măestrului.

În sara acelei zile nu mai stătu Crispin încovoiat peste chartele lui, ci se preumblă prin odăita lui în sus și 'n jos, până când ortacul său, ce dormia cu el într'o odăia, obosit de somn îl oprî de a-i mai conturba somnul. Atunci se culcă și el și nu putu dormi cât 'u noptița de lungă.

Când măestrul își plătu sodalului în Sâmbăta sara viitoare, Crispin nu mai merse la librăria, unde se aflau cărți vechi, ci se duse într'o negus-

toriă, și Duminecă dimineța purta frumoșă fată a măestrului, când mergea la biserică, o pantică vânăta de mătase, pe care erau următoarele litere de aur:

„Rosele se scutură, marmora se frânge, Dăr curata iubire nimic nu o 'nvinge”.

— „Crispin” — țise ortacul lui, un sodal uricios, „Crispin, tu ești amoresat. Nu minti! Tu ești amoresat în fata măestrului. Dăr nu-i de nasul tău. Sodalul cel blond din prăvălia de peste drum, va avé-o, nu tu, cu același mănâncă cărmojile. Acea firesce tu nu o ai observat, tu profesor studiat, tu!”

— „Taci!” crâșni Crispin și ridică pumnul. „Taci, ori îți dau una de te răstorni!”

Apoi merse în odăita sa. „Acum e timpul, de a merge 'n lume”, țise el mănios, și-si unse ciobotele cele fermecate. „Adio patriă, adio măestrul și tu frumoșă falsă!”

... Aci-l năpădi sughitul și sughita, de-ți era mai mare mila de

el. După-ce se mai liniști ceva, își pachetă sărăcia 'n traistă, mai deasupra puse chartele, apoi cobori pe trepte 'n jos, spre a-și lua adio dela măestru. „Decă mă ved odată scăpat”, își țise el, „atunci ies pe porță afară, imi încătu ciobotele cele fermecate și pe sara potă-s între Chinesii cei cu moț, și fumez opium”.

Dăr când veni sara, nu era în țera Chinesilor, ci la masă între măestrul lui și între frumoșă sa fată. El îi ținea mâna cea albă în ale sale cele dure de lucru, și ceriul binecuvântă pe ambii logodiți.

Veți bine, că despre călătorie cea mare în lume nu mai putu deocamdată fi vorba, dăr amânarea nu-i abdicare. Sodalul trebuî să se facă obiectul său de mustră, apoi veni ospetul și la anul îi veni un mic sbierător pe lume. Cine se mai și putu gândi la călătorii?

Mai târziu veni grijile în atelierul ciobotarului. Numărul capetelor creștea în fiă-care an, și Crispin trebuia să dea din mâni de dimi-

neța până sara. Dăr când în fine va depune șorțul, va lua înainte charta, său cartea despre călătorii. Ciobotele cele fermecate le păstră cu îngrijire și pielea din ele căpeta lustru. unsă fiind cu diligență.

După ce-i va creșce cel mai mare din fii, îi va preda lui atelierul și se va găti de lunga lui călătorie. — Răbdare!

Copiii creșcură, cel mai mare din feciorași șede, ca măestru, pe tripodul tătâne-său. Dăr acum trebuia să-și mărite fetele, astfel lunga călătorie er trebuî amânata pe timp nedeterminat. Răbdare, Crispin, răbdare!

Mai trecu un șir de ani. Măestrul Crispin purta o căciuliță de mătase neagră pe capul lui cel pleșuș, și dómna Ana începea a vorbi despre vremile cele vechi și bune. Copiii le erau aședați și-și stimău părinții. Ei făcuseră o odae luminosă și acolo petrecea bătrânul cea mai mare parte din di în scaunul cel môle obdus cu perini și cetia din cărțile lui.

congres se va aduce în dezbateri și cestiunea închiderii granițelor Austriei și Ungariei pentru războiul din România.

Dela camera industrială din loc primim următorul anunț: Direcțiunea școlii reg. ung. de specialitate pentru impletitul de coșuri din Bellus, a transmis camerei comerciale și industriale din Brașov lista acelor școlari, cari au absolvit în vara acesta școla sus numită și cari în chipul acesta sunt gata să se aplice în industria practică. Acei industriași, cari voesc să și câștige astfel de tineri bine pregătiți, se pot adresa la cancelaria camerei.

Asasinarea președintelui republicii Dominicane. Din Cap Haiti se vestește, că generalul Heurieux, președintele republicii Dominicane, a fost asasinat la Moca. Generalul Figuero, vice-președinte, a luat puterea. În republică domnesce o liniște deplină.

Congresul Albanesilor. În curând se va întruni un congres național al Albanesilor, care se va ocupa cu următoarele chestiuni puse la ordinea zilei: Independența Albaniei sub suzeranitatea Sultanului. Școlile naționale albanese. Miliția națională compusă din musulmani, catolici și ortodocși. Albania să formeze un singur vilayet, cu un singur guvernator general. Grațierea tuturor refugiaților. Adunare națională. Budget propriu, numai pentru Albania. Limba oficială turco-albanesă. Pe baza acestor puncte de discuție se va compune un memorandum, care va fi trimis din partea congresului tuturor cabinetelor europene.

Plăoia de pene. Din România se anunță un caz din cele mai hazlii, ce s'a petrecut mai zilele trecute în gara dela Cuouteni. Pe când lumea din gară aștepta sosirea trenului, s'a pornit o plăoia formală de pene. O panică nespasă s'a produs între călătorii superstițioși, și aparatul telegrafic s'a pus momentan în mișcare, vestindu-se în toate părțile acest fenomen deosebit. Subinspectorul Manis a și sosit momentan la fața locului, și după multă trudă a putut în fine fi deslegată și înflorătoarea enigmă. Lucrul adecă se petrecuse așa, că vântul rupse într-o parte coperișul vechiului edificiu de gară și străbătând în pod, a imprăsciat cei doi saci de fulgi. De aici apoi plăoia cu pene.

Un testament interesant. Nobel, inventatorul dinamitei, a lăsat Academiei franceze o sumă de 420,000 de franci, ca să se institue mai multe premii: trei pentru descoperiri în fizică, două în chimie, al patrulea pentru o operă literară cu tendința ideală; al cincilea pentru o lucrare, care să se ocupe de înfrățirea popoarelor, de suprimarea său de reducerea armatelor permanente și de întinderea lucrărilor congresului păcii.

Pacienții, cari sufer de soldină și reumatism, să nu cerceteze baile cele scumpe în timpul sezonului de băi, ci să întrebu-

ințeze renumita alifă, care se capătă în farmacia lui Bela Zoltan liferantul curții în Budapesta. Stiela cu 1 fl. Acest medicament vindecă suferințele învechite de 15—20 ani. Mulțime de pacienți pot adeveri, că acesta alifă este singurul mijloc contra durerilor de reumatism.

Industria dinților. O gazetă franceză ia, după o statistică, cifra importului de dinți, ce face Europa din America. Se împoartă vre-o 11—12 milioane de dinți pe fiă-care an. Valoarea acestui comerț se scotese la mai mult de 1 milion de dolari.

Pelagra.

În cauza înfricoșatei bôle a Pelagrei, care vedem, că a început să ia întinderi și între țărani dela noi, distinsul și bine cunoscutul medic român, d-l Dr. Ioan Neagoe din Bucuresci, a adresat directorului țăriiului nostru următoarea scrisoare deschisă:

D-niei Sale Domnului

Dr. Aurel Mureșianu,

director și proprietar al „Gazetei Transilvaniei“.

în Brașov.

București, în 15 Iulie 1899.

Iubite amice!

Din publicațiunile „Gazetei Transilvaniei“, precum și din cele ale „Tribunei“, se vede, că Pelagra — bôla țăranelor — începe a se întinde în Transilvania și alte părți ale regatului ungar cu o repediție îngrijitoare, mai ales dela anul 1898, de când am constatat eu — în jurnalele române — primul caz în comuna Hudac de pe valea Gurghiului, pe care l'am publicat în jurnalul condus de Tine cu atâta bărbăție, jertfă și cinste.

Pe mine personal; eu unul, care mă ocup cu această bôla primejdioasă, pe care toți literații respectivi o clăsăză între bôlele cele mai grozave sociale ale veacului trecut și de față, de-ore-ce atacă mai numai țărani-me, factorul cel mai puternic social, temelia statelor și a națiunilor; această întindere nu mă surprinde, de-orece s'a dovedit, că unde sârăcia crește între țărani și unde mămăliga și mălaiul se folosese — până la abus — ca nutremânt din partea acestora, acolo neapărat, că Pelagra trebuie să urmeze, decât nu se iau măsuri prevenitoare de timpuriu.

Ceea-ce mă surprinde e graba, cu care se întinde în Transilvania această bôla primejdioasă, care am auzit, că a ajuns până în comitatul Sibiuului, unde odată sârăcia nu-și putu face casă între țărani harnici și inteligenți, cari erau, așa dîcînd, fala țărânilor din Ardeal.

De-orece mă ocup cu această primejdioasă Endemie, te rog ajuta-mă,

ca să pot fi bine informat despre întinderea acestei bôle. Drept aceea cer, ca să binevoesci a publica în mama jurnalistice române, în „Gazeta Transilvaniei“, următorul scurt ceștionar cu privire la această bôla, la care pe lângă colegii medici, pot răspunde preoții, învățătorii și proprietarii:

1. De când s'a ivit Pelagra în comună și la cine mai întâiu?

La cine, înțeleg la țeran, mese-rișă, cărciumar etc., român ori străin.

2. Cei bănuți de Pelagră, sunt ei țărani sârăci, aviași la munca mânilor, ori mai au pământ ca proprietate?

3. Locuiesc în case țărănești relativ bune, ori în colibii rele, umeze și întunecoșe?

4. Se nutresc cu mălai și mămăligă făcută din cucuruz rêu, mucegăit, înflorit, umed și rêu mirositor, ori din făină bună și uscată, precum și fără miros?

5. Cam ce mănâncă pe lângă mămăligă în zilele din săptămână, în dulce și în post?

6. Fac abus de rachiu, ori de vin, adecă sunt, ori nu sunt bețivi?

7. Țin, ori nu țin posturile; și anume, pe care le țin și cu ce fel de mâncări postesc?

8. Părinții lor fost-au ômeni să-netoși?

9. Fost-au părinții, ori cine-va din rudele părinților, de es. frați, veri, moși etc. pelagroși?

10. Cu ce simptome (semne) a început bôla, și anume în care timp al anului, în postul Crăciunului, ori a Pas-cilor, ori mai târziu?

11. Au bălți și mlășini pe lângă sat, cari să le producă vara friguri?

12. Ce apă béu; de șipot, de puț (fântână), de vale, de rîu, ori de bălță?

Etă întrebările, la cari mă rog a-mi răspunde doctorii, preoții, dascălii și proprietarii.

Ca să fiu și mai bine înțeles, mai repetesc încă-odată pe scurt semnele Pelagrei, publicate în „Gazeta“ din 1896.

Pelagra este o bôla, care cuprinde întreg corpul. Începe ôrna și la începutul primăverii (în luna lui Martie și Aprilie mai ales) cu dureri și urâturi de cap, cu slăbiciune în trup și mai ales în picioare, cu arsuri în piept și în stomac, ameteți, insomniă, abatere și supărare, de bolnavul stă aprôpe totă ziua fără să vorbescă cu acei dimprejurul său, cu desrepetată eșire afa:ă (pântecariță, durere de fole etc.), érá primă-vara, când ese cu plugul muncind la arșița sórelui, mânilor, — și decât muncesce desculț și cu cămașa desfăcută — picioarele și pieptul precum și fața încep a se roși, a arde ca focul, a crepa la suprafață și

apoi a se juția subțire ca țărița ori în fășii mici, ca soldii mici de pește. În vremea acesta pântecarița (eșirea și durerea de fole) este și mai mare, asemenea arsurile la piept și la stomac și capul se simte greu, pofta de mâncare începe a slăbi, la un an, doi, ori trei mai târziu bolnavul dă semne de nebuniă și mai târziu înnebunese de tot, ori móre stors de eșirile afară fără sfișit.

Etă semnele Pelagrei, ușor de înțeles și de priceput și pentru aceia, cari nu sunt medici!

Răspunsurile m'ași ruga să fiă adresate la „Gazeta Transilvaniei“ în Brașov, cel mult până la 25 August st. n. Să fiă scurte, mărginindu-se numai la întrebările puse.

Pe calea aceasta cu toții, ajutându-ne împreună, vom pute preveni de timpuriu pe țeran, sfătuidu-l direct, ori prin prietini săi firesci, cum să se pădescă de agonișirea acestei bôle grozave și afurite, și cum să scape de ea, decât din nefericire l'a cuprins. Căci din fericire, bôla acesta, afară de gradul nebuniei învechite, se vindecă sigur și ușor, îndată-ce pe lângă mămăligă bună ori rea, țéranul mănâncă lapte, brânză, ouă, carne și fertură caldă.

Dragă amice Aurel! Eu știu bine, că și tu, ca toți cei luminați de carte, ești de idea, că scăparea némuritorilor, a oșței, din nêcaz, are o singură cale bună și bătuță, anume: „Nos pro nobis!“ Și unde calea acesta se urmăzează cu hotărîre, acolo primejdia nu prinde rădăcină sub nici o formă, nici chiar sub a Pelagrei.

Primesce o prietenescă strîngere de mână dela al tîu vechi amic și stimător

Dr. Ion Neagoe.

P. S. Tot-odată mă rog, ca P. T. D-nii preoți, dascăli și proprietari să binevoescă a mă informa despre felul culturii de porumb (oucuruz), precum și despre speciile cultivate de porumb, asemenea și despre conservarea și măcinarea lui în móră modernă, cilindrică (móră cu sită, făină rotundă, ca grisul mărunt) ori móră veche, măcinat pe țevită lată.

Ne simțim datorii a exprima recunoștința d-lui Dr. Neagoe pentru interesul, ce-l pòrtă față de cauza poporului nostru, atât de grozav amenințat de periculoasa bôla a Pelagrei. Rugăm cu stăruință pe fruntașii români din părțile și comunele unde s'au ivit casuri de Pelagră, să binevoescă în timpul cel mai scurt a da d-lui Dr. Neagoe lămuririle cerute, ca cu atât mai iute și mai cu efect să-și pôta pune înaltele sale cunoscințe medicale în serviciul țărânilor noastre.

Inti'o Duminecă după amiazi, când ochii cei rotunzi ai ferestrii priviau spre sóre, se ridică Crispin dela locul lui și-și aduse ciobotele cele fermecate din ladă. El dormise un somn zdravén după prânț și acum se simția atât de ușor, ca în timpul veselei sale călătorii, când era flăcău. Acum voia a întreprinde călătoria lui în lume, dér de-ore-ce se temea, că făcînd vorbă la ai săi, i-or contradice, se hotărî să plece în totă liniștea și la ai săi să le împărtășescă în scris pasul său.

Dér fiind-că séra nu veni la cină, dișe dómna Ana: „Póte că a dormit peste cărțile sale“, și trimise pe cel mai tîner din nepoți să scóle pe tata-moș.

Îndată auziră cei din casă un etrigăt desperat, și când ei alergară în odaia lui tata-moș, il aflară mort în scaunul lui cel móle. Pe masă însé sta scris cu creta:

„Eu mi-am început călătoria cea lungă“.

Și ce s'a ales din darul piticului? Da, numai de așa soi! Mě tem, că fiul, care l'a eredit, a desfăcut ciobotele și pielea a folosit'o de pe-tece la încălțăminte stricate. Ori póte că și acum zac unde-va într'un unghiu și așteptă să se ivescă cine-va, care să le scie folosii puterea.

Trad. de **I. P. R.**

Codrul nostru.

„Crud e când intră prin stejari
Năpraznică secure,
De-abate toți copacii mari
Din falnică pădure!“

V. Alexandri.

I.

Décă veți falnici stejari
Când-va legănându-se;
Décă veți prin munții mari

Brăzii îndoindu-se,
Tu să nu crești c'au slăbit,
Ori vr'un réu i-a năpădit.

Unul altuia se plece
Și se plece cuceritor;
Gândurile își derleș,
Că așa e dorul, lor:
Dor dorit, dér ne'mplinit,
Ce inima le-a rănit.

Ș'acum ei și-l povestesc,
Cum pricep, în limba lor;
Chibzuesc și se gândesc

La trecut și viitor;
Chibzuesc, ce-au de făcut,
Și-și dau inimă 'mprumut.

Multe, prea multe furtuni
Preste ei s'au descărcat,
Dér au scris dela străbuni
Să nu péră nici odat'.

Codrul, decât e unit,
El stă pururea 'ndesit.

Prea mult réu nu i-au făcut

Nici furtune și nici vânt;
N'au făcut, că n'au putut,
Numai mi-l'au pus pe gând:
Las' să fie gânditor,
Décă vré un viitor!

Cu furtune și cu vânt
Din véc oodrul s'a dedat;
Stricăcióse nu-i mai sunt,
Ba-i sunt bune câte-odat'.

Alt nêcaz de n'ar veni
Preste el, a-l potopi!

II.

Dup'un réu altul mai réu,
Un fier rece s'ascuțit
Vine, ca un berbedeu,
Și intră 'n codrul 'ndesit:
E toporul blăstemat,
Vine rece, și-i codat.

Ca la praznic par'ar fi,
Dă năvală nechiămat,
Șede, unde i-o veni,
Și s'apucă de mâncat.

Dela Reuniunea femeilor române din comitatul Hunedórei.

Duminea trecută s'a ținut în Deva adunarea generală a Reuniunii femeilor române din comitatul Hunedórei, care reuniune și-a câștigat un nume atât de frumos între Români, prin zelul, ce-l desfășură mai ales pentru sprijinirea și înflorirea industriei de casă a țărânelor române.

Adunarea, care s'a ținut sub conducerea zelósei presidente, a D-nei *Elena Pop Hossu-Longin*, a fost interesantă mai ales prin discușiunea, ce s'a încins asupra propunerii făcute de comitet, ca adecă la *festivitatea populară*, ce se va aranja în vara acésta la Deva, cu ocașiunea adunării generale a Asociațiunei, comitetul se ia măsură de-a fi reprezentată și țărânimă noastră oel puțin *prin câte-va părechii din fiă-care comună*. Acésta propunere s'a primit cu unanimitate și s'a hotărât tot-odată, ca din fondul Reuniunii, a căreia avere trece peste 4000 fl. și se înmulțese an de an, să se împartă între țărâni și țărâncele române, cari vor avé cele mai frumoase haine de sârbătore, lucrate de mânele lor, *premiu în sumă de 100 fl. v. a.*

Lăsăm aci să urmeze frumosul discurs, cu care D-na presidentă *Elena Pop Hoasu-Longin* a deschis acésta adunare. Eță-!:

Onorată adunare generală! Permiteți-mi să Vă dic un „bine ați venit“ întru a conlucra la realizarea idealului măreț, ce acésta reuniune și-a impus.

Motorul principal, care a condus pe întemeiătorele societății noastre, a fost să se clădescă o punte de aur, care să lege în uniune intimă femeia societății inteligente cu ficia din popor a aceluiași neam. Este o alianță acésta pe cât de naturală, pe atât de înălțătoare! Efectele unei asemenea uniuni nu pot fi, decât binecuvântate de Dumnezeu.

Și vrednice sunt să ne închinăm înaintea lor, femeile noastre din popor, căci în sfințenia căsniciei lor ni-au conservat cel *ma scump tesaur al individualității noastre naționale*. Prin cucernicia lor proverbială au creat frumoasă noastră industrie de casă cu forme clasice. Pe acest teren se afirmă, ca conservătoarele cele mai eminente a vechilor motive ale matronelelor de odinioară.

Și cine altele, decât tot ele știu să impresore cercul lor de activitate neobosită cu farmecul poeziei și doinelor încântătoare.

Știm, cum Româncuțele dela țără, fiă în holdă, fiă la tors, țesut și cusut, sunt vecinic nedespărțire de duiósele noastre melodii. Din sufletul lor senin isvorésc cele mai suave acorduri, cari prelucrate cândva de meșterii tonurilor, vor forma tot atâtea perle în veci neperitóre a muzicii noastre naționale.

Dér apoi ierna pe la ședători, când fusul sfârâe vesel, adunând fir după fir din caer, cine n'a rămas încântat auzându-le spunând povești și basme auzite din bătrâni.

Astfel se transpun tradiții în literatura unui popor. Tóte aceste calități laudabile învrednice Româncă dela țără să-i dedicăm tot interesul nostru și să-i fim de ajutor la cultivarea mai departe a acestor virtuți eminente.

Tótă ocașia, unde ni-se îmbie un contact imediat cu ele, să ne fiă binevenită.

Un astfel de privilegiu ne prezintă adunarea generală a „Asociațiunei pentru literatura română și cultura poporului român“, care în luna lui August se va ținé aici, în orașul nostru.

Acésta, dintre tóte instituțiunile noastre culturale, cea mai măreță, care merită este ca lumină să răspândéscă în urma ei, ne face rara onóre și bucuria să apară între noi. Intre alte festivități, ce se vor aranja cu acésta ocașiune, e proiectată și o *serbare populară*.

Acésta, pentru-ca să succedă așa măreț, după cum e contemplată, recere, ca și membrele acestei reuniuni să dea mână de ajutor comitetului arangiator.

E vorba să prezentăm poporul nostru la acésta adunare în număr cât se póte de mare, de-oparte să-i stérnim interesul față de scopurile mărețe ale Asociațiunei, de altă parte să-i dăm privilegiul să cunoască eminenții bărbați, cari sunt grupați în jurul Asociațiunei și cari atâta jertfesc și ostenesco în interesul progresului nostru național.

Cu deosebire să intenționéază, ca *porturile diverse și atât de frumoase din acest mare comitat, să iese la ivélă, prezentându-se din fie-care ținut câte-va părechii*.

Nu încurând va mai fi o astfel de ocașiă, unde frați și surori din tóte unghiurile țării să vină să ne caute la vetrele noastre. Decă datorință avem, ca toți și tóte să ne dăm silința să facem din puținul timp cât vor petrece între noi, adevérate zile de sârbătore.

Punctul cel mai strălucit va fi de sigur proiectata serbare populară. Aici éráș și ni-se prezintă și nouă cea mai splendidă ocașiune a prezenta munca femeilor noastre. Căci dór în îmbrăcăminte lor de sârbătore culminează gustul lor estetic, vrednic de admirat.

Vă rog decă, dómnele mele, ca în decursul acestei adunări generale, pe lângă agendele oficióse, să chibzuiți modul, cum Reuniunea noastră să-și manifesteze interesul și dragostea față de harnicele noastre surori țărânce, în chipul cel mai potrivit cu ocașiunea amintită.

Cu acésta declar adunarea generală de deschisă!

ULTIME SCIRI.

Viena, 28 Iulie. Mișcarea în contra aplicării §-lui 14 și a urcării dărilor de consum, continuă. Spiritele printre Germani sunt foarte agitate din cauza opririi adunării, ce era să se țină erí.

Viena, 28 Iulie. În cercurile militare se consideră, ca fapt, sporirea regimentelor de infanteriă. Se vor forma 20 de regimente nouă, fiecare cu câte patru bataliöne și cu cercuri de întregire.

Berlin, 28 Iulie. Intélnirea imperatului Wilhelm cu Țarul Nicolae, nu se va întâmpla decât în Septembrie, și probabil în Darmstadt.

Bruxella, 28 Iulie. Mai multe foi anunță, că a izbucnit crisă ministerială. Intre miniștri sunt mari divergențe de păreri și președintele consiliului de miniștri este învinovățit, că el este cauza turburărilor sângeroase dela începutul acestei luni.

O propunere folositoare.

De lângă Seliște, Iulie 1899.

Cătră voi, fraților colegi învățători, mă îndreptez cu șirurile acestea. Asupra unui lucru voesc să vă îndrept luarea aminte, lucru ce mi-se pare foarte însemnat, și pe care l'am băgat de seamă la încheierea esamenelor școlare în înfloritórea comună Seliște.

Eță care-i acel lucru :

După-ce au premers câte-va declamațiuni, obicnuite peste tot locul, directorul școlii din Seliște, în deosebire de trecut și în deosebire de alte locuri, a introdus ést-an o înoire cu privilegiul sârbării școlare de încheere a anului, și anume, s'a folosit de acésta adunare a poporului, *pentru a-i ceti și o dare de seamă aménunțită despre starea școlii, la a cărei sârbare de încheere ómenii au venit!*

Multora le va păre ceva „de sine înțeles“ acest lucru, orí că „nu e nimic deosebit“ într'ensul, eu însă aflu, că nu e așa „de sine înțeles“, ci e un lucru *deosebit de folositor*, care trebuie să opréscă pe fiă-care învățător să se gândéscă și răsândéscă asupra lui.

Eță de ce: Nicăiri mai mult, ca chiar la încheerea sârbătorească a anului școlar, nu ai poporul adunat la un loc și cu inima așa de mult plină de interes pentru școlă și pentru treburile ei! Aci fiă-care vine din curată atragere, interesare, pentru școlă. Prin urmare nici privilegiu mai potrivit ca acesta, de a le vorbi ómenilor de binefacérite școlii și *a-i mișca pentru trebuințele ei*, nu ai!

Decă ai avut un esamen bun și sârbarea școlară a fost și ea frumoasă, reușită, inimile poporului adunat vor fi mulțumite, înălțate óre-cum, pentru școlă și pentru ródele ei de bucuria aducétoare, și decă după asta vei ști, prin un raport înțelepțesc întocmit, să scoți la ivélă lipsele, ce le are încă școlă pentru a puté aduce și mai frumoșe secerisuri, — multe inimi chiar și din acelea, cari altă-dată rămâneau

reoi, închise, la apelul de spriginire a școlii: acum se vor deschide, se vor muia, se vor da învinse simțéméntului de jertfă, mai mult ca altă dată.

Dér pentru a ajunge la acésta deschidere a inimilor, trebuie să umbli cu mult tact, încât simțéméntul să se nască óre-cum el de el, ascultând darea de seamă asupra stării școlii.

Directorul școlii din Seliște a arătat în isteful său raport tot lucruri mari, frumoșe, că ce numeros a fost corpul învățătoresc, (8 inși, și mai deschid post de unul!); ce salare frumoșele au învățătorii, cari arată aceste róde strălucite cu fii poporului, (câte 500 fl. și cuinouenale); ce servicii bune au făcut instruând învățătorii pe elevii din școlă industrială, ér învățătoresele pe fetele din școlă de repetițiă economică; ce isprăvuri au ajuns prin conferențele învățătoréscii, pentru luminarea învățătorilor inși-și prin discuții folositoare în acele conferențe; cât de departe au ajuns cu *biblioteca școlară*, care are deja peste 1200 opuri și un fond în bani, de 300 fl., adunate tóte, și cărți și bani *prin petreceri populare în folosul bibliotecii*, — și altele!

Ascultând ómenii acésta dare de seamă, vrând nevrând s'a nascut în ei simțéméntul de mândria cu școlă lor și cu învățătorii ce așa frumos lucréază, și cu acest simțémént de-odată se nasce și cel de *jertfă*. Și într'adevăr, aici așa e. *Ómenilor de le-ai cere ori și cât pentru susținerea școlii, dau cu dragă inimă!* Dér apoi au și folóse după ea! Unde n'a străbătut vestea frumoșei și înfloritórei Seliște? Si ce credeți, că de nu avea, încă din vechi timpuri, școlă bună, înainta așa repede și în cultură și în bunăstare poporul acesta? Nici vorbă.

Dér să nu mă prea abat dela frul meu. Inoiera introdusă de directorul școlii din Seliște, de-a ceti la încheerea anului școlar, printre declamații și cântări, și o dare de seamă asupra stării școlare, eu o aflu de prea folositoare și o recomand tuturor învățătorilor de peste tot locul!

Eu nu voiú puté arăta atâtea bune, atâtea folositoare la școlă mea în raportul meu, dér voiú arăta puținul cât îl am. Și pentru-ca ómenii să vadă cât de puțin e acest puțin, mă voiú folosi, de pildă, de o asemănare. Voiú lua școlă din Seliște, orí cea din satul vecin cutare, și voiú arăta cu cât stă mai bine ca a mea, fiind ómenii mai jertfitori, dér și ce bine le vine după aceste jertfe, în asemănare cu lucrul slăbuț dela noi, — voiú face un fel de conferență, și am bună nedejde, că multe inimi voiú deschide și apleca spre jertfă pentru școlă!

Póte că la întâia dare de seamă ómenii vor cam strimba din nas, vădénd încătrău bate tóca, dér la anul puténd arăta măcar un pic de înaintare și laudând pe cei-ce au contribuit la ajungerea ei, voiú avé mai mulți credători și următori, și așa înainte.

El s'aducă n'a venit,
Ci să ducă, ce-a găsit.

E viclen ispititor
Prin căsuța codrului,
Și-i mare jăfuitor
Prin averea némului.
Mai sucitș cheia la uș,
Că ne vin prea mulți colduși!

Codrul nostru nu-i de jaf,
Să-l slutéscă un topor,
Când o vré să-l fac praf,
Începénd tot cu omor,
Códă el de n'ar avé,
Nimic n'ar puté strica!

Hei, dér cin' s'ar fi temut,
Că kódă toporului
Ce dá limbă éstui mut,
E un fiu al codrului?
Pare-mi însă, că-i din flori
Și nu are frățior!

Rétăcit și pribegit,
Făr' ai săi e un pierdut.
Te miri, ce l'a amăgit
Și 'n strein l'a prefăcut.
Ș'a lăsat némul iubit
Și la altul s'a robit.

S'a făcut dușman jurat
Celor, care l'au născut;
Sluguliță s'a băgat
La strein, necunoscut,
Ér' simbria ce-a primit,
Cu blăstém ș'a cheltuit.

N'are tată indurat,
N'are frați, n'are surori,
De mumă s'a lăpédut,
Ș'a sburat 'n nori.
Unde el se va sférși,
Nimeni nu mai póte soi.

Numele său strămoșesc,
Nume mare de vitéz,
Pe un nume pásăresc
L'a schimbat într'un necaz.

Mai bine că l'a schimbat,
Decă sufletul ș'a dat!

III.

Căde-ți-ar kódă topor,
Ca să nu mai poți sbura
Nici odată 'n viitor,
Und' te duce pofta ta;
Pofta ta de omorit
Când nimic n'ai dobândit.

Un fier réu și blăstémat,
Un dușman afurisit,
Ești topóre, tu, codat;
Mai bin' te-ai fi prăpădit
Cu codița ta cu tot,
Că nu face nici un ort!

Dér nu scapi de fierul réu,
Nu te scapi nici în mormént;
Plătesci giaba birul greu
Și n'ai pace pe pământ,
Când ai téi mereu se vënd
Și de tine n'au bun gând.

Unul piere, decă résar
Pe locul celui perit;
Tótă munca-ți e 'nzadar,
Codru-i pururea 'ndesit.
Și nu-i pasă pentr'un mort,
El mereu își țese tort.

Hai fătați să ne jurăm
Că'n lume cât vom trăi,
Códă noi să nu mai dăm
La topor spre-a ne lovi!
Să nu mai crescem dușmani,
Nici cu zile, nici cu ani.

„Dér să crescem luptători,
Némului mântuitori,
Și să crescem codru des
De voinici tot pe ales.
De-a fost réu din véc în véc,
Orí-ce réu își are lec.

Brașov, 15 Iulie 1899.

I. Dăriu.

Cel ce are grije de sănătatea sa, să bea **Apă amară „Francisc Iosef“**

care de mai bine de 20 ani se trimite în tótă lumea și este recunoscută ca singurul mijloc natural salin purgativ. Acésta apă se póte căpéta pretutindeni.

Să nu-mi răspundă nimenea, că de va vedea poporul est-an ce i spun eu la încheierea școlii, apoi la anul nu mai vine la încheiere! Cu asta se pot mântui numai cei leneși și răi. Unde învățătorul e om deplin, el va ști lega tot-deuna interesul poporului către școală, căci părinții vor veni negreșit, când vor ști, că acolo copiii lor au să-și arate știința și istețimea, — și un om aduce pe altul, și altul pe celalalt, și învățătorul va avea cui vorbi.

Să probăm numai. Să folosim împrejurările. Să știm unde pe ce cale trebuie bătut. Rând pe rând, ați un pic, mâne mai mult, nici vom băga de seamă cum am înaintat și înflorit, — și un mijloc foarte ducător spre acest scop îl ved eu în darile de seamă asupra stării școlilor la încheierea anului școlar, cum s'a făcut la Seliște.

Să facem asemenea!

Un inv. vecin.

Literatură.

Diilele acestea a apărut „Partea a VI-a Din Memoriul lui Iosif Sterca Șilului de Cârpeniș”, membru fondator și membru în comitetul „Asociației pentru literatura și cultura poporului român” etc. Sibiu, Tipografia lui W. Kraft, 1899. Prin publicarea aceasta — care se estinde pe 295 pagini, tipar condensat, volumul având format 8° mare — domnul Iosif Sterca Șilului face un prețios serviciu literaturii noastre istorice. „Memoriul” partea VI, care cuprinde 16 capitole, este o continuare a „Memoriului” d-sale, din care 5 părți au apărut deja, și după-cum se indică la finea lucrării de față, va urma și partea VII-a. Deși o parte din publicarea aceasta a apărut prin diarele și revistele române de dincoace, materialul ce cuprinde „Memoriul” partea VI-a are cu atât mai mare valoare, cu cât d-l Șilului dă într'un volum rodul muncii sale literare într'un limbaj avântat propriu autorului, și din materialul, ce tractează, transpiră pe lângă originalitate, un viu spirit de observațiune și multă cunoștință a omenilor și împrejurărilor, care au jucat rol în epoca agitată a anilor din și după revoluțiune. Notăm, că broșura de față s'a publicat în 500 exemplare și servește și ca întregire și adaus la biografia lui Avram Iancu. Prețul ei este de 1 fl. 25 cr. exemplarul, plus 10 cr. porto. Se vinde la librăria W. Kraft în Sibiu. D-nul Șilului dăruiește 200 fl. din prețul broșurilor pentru „Casa națională”, și restul pentru alte scopuri filantropice. Recomandăm publicului nostru cu totă căldura această valoroasă publicatiune.

Producțiuni și petreceri.

Concert și petrecere cu dans se va aranja în 10 August n. c. la casa parohială din Sasarș, cu ocaziunea adunării generale a Reuniunii învățătorilor români gr. cat. Sătmăreni din diecesa Oradiei-marș.

Comitetul arangiator: Gavril Barbul mare proprietar, Alesiu Pop paroch, președinti; Dem. Mureșian preot, Const. Pușcaș învățător, v.-președinti; Andrei Pelle paroch, cassar; Georgiu Zach inv., controlor; Theodor Irimias inv., secretar. Urmează alți 60 de membrii în comitet.

*

In Oravița corul vocal român gr. or. va aranja sub conducerea d-lui G. Jianu o producțiune în beneficiul fondului său, în 1 August n. c. Programă constă din 7 punote bine alese. După producțiune joc. Intrarea: Locul I.: 60 cr., loc II.: 40 cr., loc III. (de stat) 30 cr. de persoană.

*

Corul vocal gr. cat. din Oravița rom. va aranja Marți în 1 August n. c. o producțiune sub conducerea d-lui Ioan Bogdan, învățător. Producțiunea constă dintr'un concert și reprezentarea a două piese teatrale, și la urmă joc.

Intrarea: I. loc de ședut 50 cr., II. loc de ședut 40 cr., III. loc de stat 30 cr. Venitul curat e destinat pentru fondul școlii gr. cat. de-acolo.

Despre beția.

Stricăciunile rachiului.

(Fine).

Suntem săraci, acesta este stereotipul cuvânt de scusă, când ne cere cineva să contribuim pentru vr'un scop cultural, pentru ajutarea vr'unei instituțiuni, pentru sporirea vr'unui fond, ori pentru vre-un scop filantropic. Suntem săraci, dările sunt mari, trebuințele-s multe, câștiguri puține, d'abia putem s'o urnim de pe o di pe alta, necum să mai ajut și pe altul.

Eu dic, că impositele indirecte, banii ce-i cheltuim de gēba pe fudului, pe lucruri netrebnice și pe beutură sunt neasemēnat mai mulți și mai grei, decât aceia, ce-i dăm pe lucruri de preț și folositoare.

O mică socotēlă ne va lumina și în această privință: Intr'o comună românescă de 200 familii (cam ca noastră), să dicem că fiă-care familiă cheltuesce zilnic pe beutură, pe rachiu, numai 5 cruceți una peste alta, numai 5 cruceți. Intr'o di cheltuesc cu toții 10 fl. Intr'un an se vin 3650 fl. In 10 ani 36,500 fl.

Pe aceeași basă socotind pe toți Românii din Transilvania, la 400,000 de familii, toți la un loc dau pe di pe rachiu 20,000 fl., intr'un an 9,300,000 fl., în dece ani 93 milioane.

Etă capital național, etă avere românescă, asvērilită de noi sēracii în foc, fără să ne aducă vr'un folos!

Dēr atară de acestea, cine pōte socoti pagubele, ce le produc bōlele, ce se nasc din rachiū? Cine să socotescă diile pierdute prin crâșme, stand guri căscate cu cōtele pe mesele murdare? Cine să mai socotescă paguba provenită din lenea și trândăvia, ce o învăță în crâșmă?

Când altor omeni le arde inima de lucru, bețivii își omōră vremea în crâșmă. Cine mai pōte socoti în fine pagubele, ce fac criminalii împinși de rachiū, și pagubele din mânia, din certe, din bătăi și din judecări? Dēr paguba cea mare națională, că tot acolo în crâșmă Românul se dejosesce a-și vinde dreptul de alegător pentru câte-un cuiū de rachiū?

Din tōte acestea se vede apriat, cumcā rachiul este isvorul rēului, el tîmpesce mintea omului, pentru el îi suge strēinul sângele și puterea, ca și o lipitōre, el cufundă pe creștin în întunec, în sērăciă, în lipsă, în miseriă, — cu un cuvēt, cel mai mare dușman al Românului este rachiul.

Interesant și vrednic de amintit aici mi-se pare sfatul ce-l dă un bețiv fiului său. Etă ce am cetit într'un cālindar:

„Fiul meu! De voesci să-ți fie tot-dēna sete, — fi bețiv; de voesci să-ți sparii prietenii, — fi bețiv și să știi, că nimeni nu te va putē suferi;

de voesci să fi sērac, — fi bețiv, și cūrēnd vei ajunge la sapă de lemn; de voesci să-ți mōră femeia și copiii de fōme, — fi bețiv, și să știi, că nici șōrecii nu vor găsi, ce să mănânce în casa ta; de voesci să trāesci la bētrānețe cu cerșitul, — fi bețiv; de voesci să-ți ticăloșesci corpul, — fi bețiv, pentru-cā beția e mama tuturor bōlelor;

de voesci să mănānci bătăi, să vīi acasă cu capul spart, cu cōtele rupte, cu oșele sfărîmate, — fi bețiv, că vei isbuti; de voesci, în fine, să-ți perdi sufletul — fi bețiv, și-ți vei incuia împērăția ceriului.

De altfel încă de mult omeni luminați și îngrijiți de viitorul neamului omenesc, ba chiar state puternice, au luat mēsurile de lipsă

pentru combaterea acestui flagel al omenimei.

Astfel Franția, între altele, a adus o lege aspră, prin care ori-ce bețiv, ce se zărea pe stradă, era supus la o pedepsă în bani. Germania a înființat chiar spitale, unde se vindecă bețivii. Anglia și alte state au înființat societăți de temperanță (de cumpētare), care în cūrēnd numērau sute de mii de aderenți; chiar Rusia, patria vutcei, îngrijată de proporțiile uriașe, ce a luat această patimă în unele ținuturi ale vastului imperiu, a rārīt numărul crâșmelor, a subțiat taria rachiului și a pus monopol asupra lui, așa că în cârciurile dela sate nu se vinde, decât în sticle sigilate.

Între Români încă s'au aflat omeni luminați, cu dragoste către neam, care prin scrieri amēnunțite despre stricăciunile provenite din beția au îndemnat pe omeni la cumpēt și pēstrare, i-au îndemnat și au stărūit de s'au înființat ici-colea și la noi societăți de temperanță, care după cum vedem din rapōrtele ce le aduc când și când diarele nōstre, progresază în mod imbucurător.

Incheiând acest tractat, scos din scrierile unor bărbați de valōre și din propriile mele observări, nu pot să isprăvesc fără a pune în vedere Onoratei adunări generale a acestui despărțēmēt, că tocmai ar fi timpul, ca însu-și despărțēmētul să ia asupra-și această delicată afacere, să caute căile, mijlocele și modalitatea cea mai potrivită, după care și pe teritorul acestui despărțēmēt s'ar putē înființa o societate de temperanță contra beuturilor spirituoșe

Anecdote.

(Despre Ţigani).

Ţiganul viclen.

Odată intră un Ţigan într'o prăvălie și dice: „Boerilor, puneți aici pe masa 5 zloți și veți vedē, că din 5 veți ave 100, numai vērōg să-mi dați și mie măcar o pițulă din ei, dēr tot-odată să inchideți ochii și să nu i deschideți, până ce nu voiți dice eu!”

La acestea boerii scot paralele pe întrecute din buzunar și le pun pe masă, apoi inchid ochii cu toții. Atunci Ţiganul vērōg, că boierii au inchis cu toții ochii, puse mâna pe cei 5 zloți și o luă la sântōșă, fără să-și fi luat măcar un rēmas bun dela boerii pōcāliti. Boerii ne mai putēnd tinē ochii inchisi, unul dintre dēnșii deschise ochii mai cūrēnd și se uită să vadă suta, dēră rēu s'au pōcālit boerii, că nu-l mai vērōgură nici pe Ţigan și nici cei 5 zloți...

*

Ţiganul la aurar.

Un Ţigan intră odată la un ceasornicar, și dice: „Domnule, ce minuni sunt acestea de pe pāreți?”... Bine înțeles Ţiganul nu mai vērōguse nici odată ceasuri... Ciasornicarul îi rēspunse:

„D'apoi nu veți tu, că sunt orolōge!”

„Mēi! D'apoi mult or fi mai măn-când lighiōnele alea! Și dēu ai d-ta cōnașule atâtea parale, să cumperi la tōte de mănăcare?”

„Cumpărăți și tu unul” fi dīse ciasornicarul, „și vei ști când e prānđul”.

„Lasă-mē în pace, dīse Ţiganul, că eu știu când e prānđul: atunci când îmi este fōme... Și apoi ce să mai cumpēr și să-l țin pe mănăcare, n'am eu dōră destulă nevoie cu nevasta și copiii, să mai port grije și ceasului?”

*

Ţiganul la telegramă.

Un Ţigan era fōrte sērac, pe lângă că mai avea și o ciurdă de copii mici, și biata nevastă-sa era tot bolnăvicioasă, așa că bietul nu-i putea susținea din ceea ce câștiga el. Vērōgnd Ţiganul, că nu mai are ce le da la ai săi de mănăcare, dīse într'o

și femeii sale: „Dragă Lințo, eu mē duc în strēin după ceva parale, dēr te rog, cât ce țiu și eu, că îți este mai bine.”

Și într'o bună dimiņăta pornose bietul Ţigan în lume. Merge... merge, pe drumul de țēră, cam o jumētate de di, nu-mai când cōlea, pe când sōrele îi era pe de-asupra capului, aude, că sirma dela telegraf sună...

„Aoleo” dice Ţiganul, „femeia mea este sântōșă” și fuga cu pālăria în mână lângă stēlpul dela telegraf. Așteptă bietul Ţigan aici, până când sōrele mai era de două suliți sus, dēr degēba așteptă, căci nu-i pică nici o telegramă în pālăria. Într'acētea etă, că vine un Român pe acolo și-l vede pe Ţigan stānd cu pālăria în mână lângă stēlp, și-l intrēbă: „Ce faci acolo, mēi Ţigane?”

„Taci din gură românico, nu veți, că telegrama îmi vine”, strigă Ţiganul.

„Dēr mēi „Piralo”, dice Românul către Ţigan: „Nu mai aștepta telegrama aici, du-te la postă în oraș”.

„D'ai departe, mēi românico?”

„Ia așa cam în 5 minute ești acolo!”

„Aoleo, să rup papucii până acolo!”

Ţiganului i-a fost departe să mērgă 5 minute, dēr a sta o jumētate de di de giaba, nu i-a părūt mult.

V. L. Tereblecca.

MULTE ȘI DE TOTE.

Din viața Papei Leo XIII.

Cu ocazia ultimei bōle a Papei, doctorul său Lapponi a publicat, cu permisiunea înaltului său pacient, în revista latină din Roma „Vox urbis”, un articol, care a pricinuit o vie sensațiă, căci conține o mulțime de amēnunte asupra vieții intime strării corporale a Papei. Profesorul Lapponi ajunge în articolul său la concludia, că Papa Leo, presupunēnd că nu va mai fi cuprins de o bōlă acută, pōte spera, că va atinge vârsta de o sută de ani. La Leo XIII însuși această e mai mult decât o speranță, e o convingere neclintită; astfel nu de mult a dīs cardinalului Mateiu, care-l felicitase pentru înfăptuirea sa bună: da, sper că mai duc încă dece anișori...

Profesorul Lapponi istorisesc, că el vizităz pe Papa în fiă-care di, adeseori chiar de două ori, dimiņăta și sēra. Visita dimiņăta are loc între orele 9 și 10; dēr Lapponi se informēază mai întâi la cei dimprejurul Papei despre cum a petrecut această noptea. Deocă rēspunsul e favorabil, Lapponi nu mai intră la el, ceea-ce consideră, ca semn bun și-l bucură mult: așa dēr ne merge bine!... Despre sine, Papa vorbesce în în prima persoană a pluralului. Când în decursul unei intrevederi mai lungi ațipesce, el tresare de obicei și intrēbă cu adēncă pāreire de rēu: nu cumva am dormit!?... Dela ultima bōlă, moțāiala această se întēmplă des și din cauza această audiențele au fost mārģinite. O excepție formēază totuși corpul diplomatic și episcopii chemați din alte țēri, care adeseori trebuie să aștepte chiar 14 diile pentru sfertul de cēs cât durēză audiența, ce i-o acordă Papa.

Până înainte de a se bolnăvi, Papa se senla fōrte de dimiņăta, dēr acum nu se mai scōlă decât între 8 și 9 și ia întâi un bātut, apoi se plimbă puțin la brațul servitorului său; în urmă se duce în cabinetul său de lucru, unde pune să i-se cetēscă corespondența, diarele, etc., dēr această nu durēză de cât cel mult trei sfēerde oră. La orele 11, primesce pe cardinalul Rampolla în biblioteca sa privată, locul său de predilecțiune.

Acum în sezonul călderilor, Papa se duce adesea și în grădinile Vaticanului, dēr abia se pōte spune, că face vre-o mișcare. El e scoborit pe scări într'un fotoliu, jos așteptă o trāsură, cu care Papa se plimbă pe aleea mare.

La ora 1 stă la masă, și aprōpe neschimbat în fiă-care di masa i-se compune din friptură tocată, un bulion tare, două albușuri de ou crude, în totul mănăcare fōrte puțină, dēr cât se pōte hrānitōre și de întārītōre. Între mănăcări bea vin tare. După masă se odihnesc puțin; între orele trei și patru primesce câte-va audiențe private, apoi se plimbă puțin prin odaie, pune să i-se cetēscă câte ceva, și la 7 mănāncă. La orele 8, cel mult la 9, Papa se culcă. Cu tōte noptile căldurōse, sfântul părinte dorme bine mai multe ore; chiar și după masă el ar voi să-și prelunģescă repausul, dēr doctorul Lapponi nu-i dă voie.

Loc deschis.*)

Acei P. T. Domni din Turda și jur, cari au primit un pasquill și l'au aflat vătămător în onoarea și demnitatea mai multor familii, binevoescă a lua spre cunoștință următoarea

Declarațiune: Subscrișii declarăm, că regretăm lansarea în public a unei scrite, ce apăruse în 1899, Iulie 27, și că scopul acestor scrisori nu a fost de a vătămă pe cineva, și decât totuși în contra voinței noastre a atins bunul simț al cuiva, ne cerem scuzele. În special dela P. O. D-n protopop Codarcea.

Turda, la 1899, Iulie 27.

Ioan Mesaroșiu mp., Vasile E. Moldovan mp., ca autor.

In consonanță cu originalul. Turda, 28 Iulie 1899: Boldea Hautman r. R., A. Gaia m. p. contab.

Pentru autenticitate: Artemiu Codarcea protopop.

Declarațiune.

Pe autorul în recunoșcere a pamfletului anonim, răspândit publicului nostru din Turda și jur, d-l Ionel Mesaroșiu stud. în drept, îl provoc, ca în termen de 3 zile să se pronunțe în public asupra motivului și scopului, ce l'a îndemnat să-mi amestece numele în produsul scoalciat al minței sale, la cas contrar îl declar de un inberb, care nu e în conștiința lucrurilor ce face.

Turda, 28 Iulie 1899,

George Pătăcean, stud. iurist.

*) Pentru cele cuprinsse în rubrica acesta Redacțiunea nu ia răspunderea.

Căendarul săptămânii

IULIE. are 30 zile. CUPTOR.

Table with 3 columns: Zilele, Căend. Iul. v., Căend. Gregor. Rows include Dum, Lun, Mar, Mer, Joi, Viner, Săm.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Table with 3 columns: Măsura și greutatea, Calitatea, Valuta austr. Rows include 1 H. L., 1 kilă, 100 kil.

Cursul borselor private

Table with 3 columns: Banca, cump., vind. Rows include Basilica, Credit, Clary 40 fl. ca. c., Navig. pe Dunăre, Insbruck, Krakau, Laibach, Buda, Falffy, Crucea roșie austr., etc.

Bursa de mărfuri din Budapesta.

din 23 Iulie n. 1899.

Table with multiple columns: Săminte, Săminte vechi ori nouă, Produsele, etc. Rows include Grâu Bănățeneș, Grâu dela Tisa, etc.

Bursa de București.

din 26 Iulie n. 1899.

Table with 4 columns: Valori, Do. bândă, Scad. cup., Cu banl gata. Rows include Renta amortisabilă, Banca Rom. ult. div. fr. 12.81, etc.

SCOMPTURI:

Table with 4 columns: Banca naț. a Rom, Paris, Peterseurg, Berlin, Belgia, Elveția. Rows include Banca naț. a Rom, Avansuri pe efecte, etc.

Cursul la bursa din Viena.

Table with 2 columns: Renta, Impr. Rows include Renta ung. de aur 4%, Renta de corone ung. 4%, etc.

Table with 2 columns: Mărfi imperiale germane, London vista, Paris vista, Rente de corone austr. 4%, Note italiene.

Cursul pieței Brașov.

Table with 3 columns: Banonota rom. Cump., Argint român. Cump., Napoleond'ori. Cump., Galbeni Cump., Ruble Rusescei Cump., Mărfi germane Cump., Lire turcescei Cump., Seris. fonc. Albina.

Târgul de rimători din Steinbruch.

Starea rimătorilor a fost la 24 Iulie de 42,516 capete, la 25 Iulie au intrat 913 capete și au eșit 347 capete rămânând la 26 Iulie, un număr de 43,082 capete.

Se noteză marfa: ungură veche grea dela 42— cr. până la 42 1/2 cr. marfă ungură tinăre grea dela 43 1/2 cr. până la 44— cr. de mijloc dela 44 1/2 cr. până la 45— cr. ușoră dela 45— cr. până la 46— cr. Sârbescă: grea 44 1/2—45 cr., de mijloc 44—44 1/2 cr., ușoră: 44—45 cr. kilogram.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

PUBLICAȚIUNE.

Sunt de a se arânda pe durata din 1 Noevyre a. c. până în 29 Septevyre 1905 următoarele mori de măcinat:

- 1) Móra de măcinat din strada morilor c, nr. 1, vechi 888; 2) Móra de măcinat de pe podu Crețului nr. 103, v. 679; 3) Móra de măcinat din strada morilor nr. 23, v. 803.

Spre acest scop se va ține la oficiul orașenesc economic în 21 August a. c. înainte de prânz la 10 ore o pertractare de oferte. Condițiunile de oferte și cele contractuale se află până în ziua pertractării de oferte înainte de prânz dela 8—12 ore la subscrisul oficiu spre examinare.

Brașov, în 19 Iulie 1899. Oficiul orașenesc economic.

PUBLICAȚIUNE.

Fosti grănițeri din Dridif vând partea lor de pădure din muntele „Gărcova“ constatătoare din lemne de brad și puțin fag, cu licitațiune publică, atât teritoriul ei în mărime de 146 jugere, cât și arborii pentru totdeauna în ziua de 13 August n. 1899, la 10 ore. m. în comuna Dridif.

Prețulastrigării este 3500 fl. v. a.

Condițiuni mai detaliate se pot afla dela subscrisul președinte a reuniunei grănițeresci.

Dridif, în 3 Iulie 1899. 2—2,646. George Ciora.

Publicație de licitație.

Realitățile ce aparțin Țehului măcelarilor din internul orașului și anume din cărțile funduare folio 4398 A + o. z. 2. 3. 4. 5. Numeri top. 2620, 19395, 19396, 19397, 19398, 19399. 19400, 19401, 19402, 19403, 1290, 1291 se vor vinde în 15 August 1899 la 9 ore a. m. în cancelaria advocatului Carl Adam cu licitație orală.

Condițiunile licitației și estrasul oficios din cărțile funduare se pot vedé în zilele de lucru, dela 8—12 ore a. m. și dela 3—5 ore p. m. în cancelaria sus numită. 1—3,654.

Provisiune mare

se dá agenților solidi și harnici, cari doresc a se ocupa cu vândarea de losuri permise după lege în rate lunare, pentru o cassă mare de bancă (societate pe acții). Oferte sub „Confidentia“ a se adresa la

Bernhard Eckstein, anonc. exped. Budapest, V. Badgasse 4. s

Advertisement for Pilsen Urquelle beer, featuring the text 'Cea mai bună bere din lume!', 'Pilsen Urquelle', 'de vândare cu paharul numai în Restaurația Fleischer, HALA de „BERE PILSEN“ Brașov, strada Porții Nr. 25.'

Advertisement for Original Pasta Pompadour, featuring an image of a woman and the text 'Femeile din Viena au a frumseța lor', 'Original Pasta Pompadour inventată de fericit med. Dr. A. RIX.', 'Laptele Pompadour'.

Vendare de casă.

In Blumena, Strada morii nr. 48, se află de vendare din mână liberă o casă, care poate fi folosită ca casă de vilegiatură pentru sezonul de vară.

Informații mai de aproape se pot afla la oficiul orfanal orașenesc.

656.1-1.

FEN in cantități mai mari se poate căpeta la biroul central de expediție in Clușiu (Kolozsvár).

Informații detaliate da Domnul Isidor Wolfsohn, agent in Brașov str. Spitalului (Spitalgasse) Nr. 35, ca-tul 2 lea.

8-8.

De inchiriet.

Dela 29 Sept. a. c. este de dat in chirie, (Scheiu), șirul Șagu-na Nr. 10,

un quartir frumos,

care constă din două odăi cătră stradă, patru in curte, bucătărie, odăe de prânzit, pentru servitoare, pod, pivniță, loc pentru lemne de foc, două scări.

Informații mai de aproape la Filiala „Albina.”

4-6

500 fl. plătesc celui ce va mai căpeta vre-odată durere de dinți, ori îi va mirosi gura, după ce va folosi o apă de dinți a lui Bartilla.

O sticlă cu 35 cr. (Pentru pachetare 10 cr. deosebit). Erezii A. Bartilla (E. Winkler), Viena, 19/1., Sommergasse 1.

Să se cêră pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătite. La locurile, unde nu se poate căpeta, trimit 7 sticle cu 2 fl. 60 cr. franco; 16 sticle cu 4 fl. 50 cr. franco. — Se capeta in Brașov la farmacia d-lui Victor Roth.

8-13.595.

Marele magazin de încălțăminte a lui

I. Sabadeanu în Brașov,

(Nr. 10) Strada Porții (Nr. 10),

care prin soliditatea sa in curs de 30 de ani, de când există pe piața Brașovului, și-a câștigat in totă Austro-Ungaria și România un renume bun. Recomandă onor. public

marele assortiment de încălțăminte, garantate

de solide și moderne, pentru bărbați, dame și copii, pentru mire și mirésă pentru dans, gimnastică, casă și pentru ateliere (lucrătore) etc. etc. toate cu prețuri foarte moderate, ce se poate vedea, din consemnarea prețurilor cător-va articule precum urmèză :

Pentru bărbați:

Ghete de pele vachs, tari, in cuie lucrate cu gumă	dela fl. 2.95 in sus
„ „ „ in besatzuri, cu s. fără nast.	fl. 3.50 „
„ „ „ cu șinore	fl. 4.— „
„ „ „ séu postav și cu pele in jur de iarnă	fl. 4.50 „
„ „ „ lac rus.	fl. 5.— „
„ „ „ de mănuse lac de salon fine	dela fl. 4.80
„ „ „ vachs franțuz. cusute in beset fine	fl. 5.50 „
Pantofi de pele vachs in cuie lucrate	fl. 3.— „
„ „ „ galbene	fl. 3.60 „
„ „ „ lac salon fine cusute	fl. 4.50 „
Cisme lungi de pele juft rus. talpă duplă	fl. 7.50 „
„ „ „ de postav de stiria cu pele in jur	fl. 7.50 „
„ „ „ de drum peste ghete de purtat, din postav	fl. 4.— „
„ „ „ de copii mic fl. 2.60, de copii mari	fl. 2.80 „
Galoci de bărbați de Viena	fl. 2.— rusesc
„ „ „	fl. 2.80 „
Șoșoni	fl. 3.80 „
„ „ „	fl. 4.80 „
Pantofi pentru gimnast. cu talpă de gumă rus.	fl. 1.25 „
„ „ „ de pânză rusescă grosă cu talpă de pele	„ „
in ținte lucr. pânză neagră séu cafenie cu vèrfuri	fl. 1.20 „
Pantofi de casă de pele ori păslă, de stofă	fl. 1.— „

Pentru dame:

Ghete de pele patentă séu vițel in besatz cu gumă	dela fl. 2.85 in sus
„ „ „ Gems	besatz cu
„ „ „ vîrfuri de lac	dela fl. 3.80 „
„ „ „ in bes. cu șinore	fl. 3.50 „
„ „ „ nasturi	fl. 4.— „
„ „ „ mănuse cu lac salon in jur, fine	fl. 4.50 „
Pantofi de pele tari pentru stradă in cuie	fl. 2.50 „
„ „ „ galbenă	fl. 2.60 „
„ „ „ fine pentru dans ușore	fl. 1.80 „
„ „ „ de lac salon pent. dans ușore	fl. 2.20 „
„ „ „ atlas séu mătasa albă pen. mirese	fl. 2.50 „
„ „ „ lac cu spangen pentru stradă	fl. 3.20 „
„ „ „ pentru gimnastică negri séu cafeni talpă de gumă	dela fl. 1.20 „
„ „ „ de pânză rus. gróse, neagră séu cafenie in cuie p. gymn. stradă și atelier	dela fl. 1.10 „
„ „ „ pentru casă, de stoffe de păslă, de pele	fl. —.90 „
Ghete de Brinel cu gumă	fl. 2.80 „
Pantofi de Sialon cu șinore și lac	fl. 2.— „
Ghete de pele pentru fetițe mai mari	fl. 2.60 „
„ „ „ mic	fl. 1.60 „
Pantofi de copii	dela 40 cr., 65 cr., 85 cr. „
„ „ „	fl. 1.20 „

Mare alegere în încălțăminte de băieți, fete și copii, în diferite colori, forme, calități, cu prețuri reduse.

Specialități încălțăminte de lues fabricate: Viena, Carlsbad, Paris, Berlin, Petersburg, etc. din pele Chevreau, Vachs, și din Lac de salon, in diferite colori și facon modern, se află in mare alegere și se poate comanda și după măsură directe din aceste fabrici.

Depositul de Galoci și Șoșoni de gumă rusescă, al celei mai renumite fabrică de gumă din Petersburg, se află pentru tot Ardealul numai la sus numită firmă, unde se vinde fie-care păreche sub garanță, pentru durabilitate cu preț moderat.

Reparaturi și comande după măsură se primesc și se efectuează prin un măestru dibaci cu prompteță.

— Comanda din afară de Brașov se efectuează prompt, însă numai cu rambursă; încălțăminte neconvenabile se primesc francat inapoi spre schimbare, eventual se inapoiază valoarea. — La comande din afară trebuie următoarele arătat: de ce preț? din ce pele? ce formă? ascuțit séu rotund? in besetz séu simplu? cu talpă gróse séu subțire. Ca măsură se poate trimite un papuc vechiu cu posta ca: „Mustră fără valoare“ cu 5 cr. De ajuns este și arătarea Numèrului încălțăminte, care cumpératorul de obicei procură din prăvălii de încălțăminte. Altcum poate ori și ce laic lua măsura piciorului cu centimetru séu cu o fâșă de hârtia măsurând partea piciorului pe din nătru dela mijlocul călcăiului până la vèrfuri degetului cel mare, peste talpe și degete, peste glesne, peste călcăit și peste pulpe, trimițend această măsură prin epistolă se poate efectua comanda după dorință.

Firmă fundată în anul 1833.

Adolf Resch

Giuvaergiu

Brașov, Strada Porții Nr. 7.

Asortiment bogat

de giuvaericeale, obiecte de aur și argint, ciasornice de buzunar elvețiane, assortiment foarte frumos.

Deposit de argintărie fină Cristofi, argintărie Alyana la calitate din fabrica Brendorf, precum și argintărie China calitate mai ieftină.

Cumperătură de obiecte vechi: de aur și argint, petri scumpe, margăritar, monede vechi și tot-felul de antichități. Suflat cu aur solid, cu argint, legal cu nicket, aramă pe cale electrică.

Tóte reparaturile ce cad in bransa de sus, se esecută ieftin și prompt.

— Gravuri in pètră și metal. —

Specialitate: Confecționare de obiecte bisericesci și anume: Candele, cădelnițe, cruci, potire e c. etc.

— Brașov, Strada Porții Nr. 7. —

Asortiment foarte frumos.

Obiecte bisericesci.

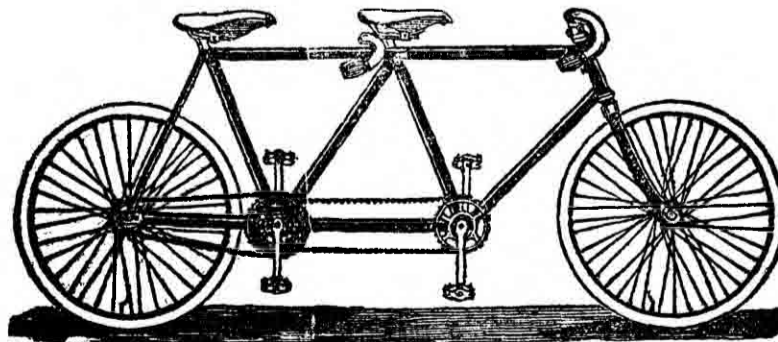
MIHAEL MOOSER

fabricant de biciclete,

Brașov, Strada Porții 50.

Recomandă pentru sezonul frumos, de toamnă, escelente

„Biciclete Transilvania“

construite din material de prima calitate și provèdute cu cele mai nouă invenții probate.

Deposit de totă ferăria și alte obiecte necesare pentru biciclete. — Reparaturi și smălțuirii (emailirung) se esecută prompt și ieftin.

650,2-3.